

A stratégia első lépése

Mal 3,20a

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

Malakiás próféta a jövőbe nézett: „*De fölragyog majd az igazság napja...*” Amikor tekintetét és lelkét a jövő irányába emelte, olyan helyzetben és környezetben élt, amelyben pont az hiányzott, amit az eljövendő valóságaként remélt, sőt prófétált. Izrael népének, az Úr népének tagjaként ismerte a fiak fiain keresztül hozzá is elérkező tanúságtételt az ígéreteit megtartó Istenről, aki többször is elvitte az övéit a lehetetlenség faláig, hogy azután e falon ajtót nyitva segítsen rajtuk, és így mutassa meg dicsőségét. Ezeknek a történeteknek a biztató tanulsága erősítette Malakiást is. Sokakkal együtt várt az Úr napjára. Várt arra a napra, amelyen végre helyükre kerülnek a dolgok. A külső és belső világ összekuszálódott szálait Isten szétválasztja, a görbe ismét egyenessé, a kóros végre egészségessé lesz.

Erősít és tartást ad a múlt, reményt ad a várt jövő. A mi életünkre és az egyházra, benne evangélikus felekezetünkre rímelő párhuzamok nem is szorulnak magyarázatra.

Egyetlen homokszem van ebben a múlttól a jövőig ívelő szép és reményteli gondolatmenetben: a jelen, a most. Az, amiben élünk, a maga lehetőségeivel és lehetetlenségeivel, örömeivel és nehézségeivel, illúzióival és fájdalmas csalódásaival. A bennünk és velünk élő múlt, a gyakran „népegyházinak” nevezett szervezeti és hitéleti formák már szinte csak nyomokban láthatók. Az egyházi szolgálatban állók és szolgálatuk megbecsültségének gyakran igazságtalan és demagóg indulatokból fakadó mélyrepülése szívbe markoló. Evangélikus felekezetünkön belül is annyira polarizálódtak a vélemények, látásmódok, hogy az értelmes és konstruktív párbeszéd jó ízéből csak nagyon ritkán kóstolhatunk.

Nem érdemes mindezt generációs különbséggként keretezni. Akkor sem, ha a nyugdíjkorhatár felé közeledő lelkészek értelemszerűen többet hoznak magukkal azokból a lelki és fizikai reflexekből, életliturgiából, mint pályakezdő kollégáink. Úgy tűnik, hogy együtt toporgunk egy olyan határmezsgyén, a „már nem” és a „még nem” határán, amikor igen nehéznek, sőt lehetetlennek tűnik akár a közeljövő konkrét lelkési és gyülekezeti stratégiáját nagy vonalakban fölvázolni. Az élő víz már egyre kevésbé folyik az évszázadokon át erre alkalmas mederben, de hogy a szinte követhetetlen tempójú változás során ugyanaz az élő víz merre váj medret magának, azt még egyikünk sem tudja. Talán nem járok messze az igazságtól, ha arra gondolok, hogy püspökjelölti programok, felügyelői konferenciákon megbeszélte szép elméletek és nagy egyházi rendezvények szlogenjeinek megfogalmazói, missziói stratégiák felvázolói is érzik a szívük mélyén a „múlt” és a „majd” határán állók korábban ritkán vagy egyáltalán nem tapasztalt megrettenését.

Bár ennek a helyzetképnek a realitása lehet megfontolandó, a konkrét jövőkép és az előremutató stratégiai körvonalak hiánya erősen pesszimista hozzáállásnak tűnhet. Tévedünk, ha a kezünk ügyében lévő eszközök használatától reméljük a változást, mindenekelőtt a külső környezet, az emberi

közösség egyházon kívüli részének, ahogyan gyakran mondjuk, a „világnak” a javulását. A „világ fiai a maguk nemében okosabbak”, ezért sokkal ügyesebben és hatékonyabban használják manipulatív és lájkvadász eszközeit, mint ahogyan azokat a „világosság fiai”, az egyház valaha is használni tudná. Az igazi kérdés: élünk-e azzal, amit az egyház Ura éppen nekünk adott, őáltala, ővele és őbenne, gyógyító, helyreállító, megújító ajándékként? Személy szerint éppen annak az idejét, kairoszát látom, hogy egyre nyomasztóbb eszköztelenségünk arra kényszerít minket, hogy megtegyük azt az első lépést a jövő felé vezető úton, amely nem a hamis reménység útja: Térdre, imára! A felfelé vezető út első lépése ugyanis számunkra lefelé vezet.

Malakiás prófétaként a jövőben felragyogó igazság napjáról jövendölhetett. Keresztelő (Bemerítő) János már őreá mutathatott: „*Íme, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét!*” (Jn 1,29b) Mi pedig már nem az Eljövendőre, hanem a közénk érkezett Krisztusra nézhetünk. És imádkozhatunk például a 109-es énekünk szavaival: „Krisztus, ki vagy nap és világ, Minket sötétségben ne hagyj! Igaz világosság te vagy, Kárhozatra mennünk ne hagyj, Kárhozatra mennünk ne hagyj! Emlékezzél meg mirőlünk: Jól tudod, mily gyarlók vagyunk. Kiket megváltottál véreddel, Úr Jézus, kérünk, ne hagyj el, Úr Jézus, kérünk, ne hagyj el!”

Az adventi idő éppen a Megváltóról szóló próféciaíknak, így Malakiás próféciajának beteljesedését bontja ki előttünk. Isten közénk érkezésének, *adventusának* megvalósulását immár mindhárom idősíkból mutatja fel nekünk. A múltban karácsony éjszakáján, amelyre már a kereszt árnyéka vetült, amikor az Ige testté lett. A jövőben akkor, amikor Jézus látható formában visszatér, és új világot teremti. A leginkább problémás és a jövő bizonytalanságainak árnyékában küzdő jelenben pedig az írott, olvasott és hirdetett igében, a keresztség és az oltár szentségében, egyházának közösségében. Így ragyog fel ma az igazság napja, és sugarai gyógyulást hoznak!

Jó szándékú, ámde gyakran hamvába hullt egyházi stratégiák romjain a jövőbe vezető út első lépése a térdünkön keresztül vezet. De hová? Mi lehet a jövő kulcsa? Biztos vagyok abban, hogy az egyetlen igazi stratégia komolyan vétele. Tanultuk – és igaz –, hogy nem az egyház teremti a hitet, hanem a hit az egyházat. Úgy tűnik, mintha a szervezetfejlesztés, a menedzsment, a mentálhigiéne, az oktatás és a diakónia, a gyülekezeti gazdálkodás, az önfenntartásra törekvés és hasonlók jelentenék az egyházi stratégiát. Távol álljon, hogy ezeket fölöslegesnek tartsuk. De mindezeket keresztény hit nélkül, becsületes humánummal is lehet végezni.

Van viszont valami, amit csak és kizárólag az egyház kapott, amit küldetése (missziója) továbbadni. Az, amit sokan üres fecsegésnek tartanak, jó esetben a „kezek evangéliuma” mögött másodrendűnek, nem más, mint az evangélium tisztán és igazán hirdetése és a szentségekkel Krisztus rendelése szerint való élés.

Luther 95 tételéből a 62. tételnek általában csak a felét idézik: „Az egyház kincse valójában Isten dicsőségének és kegyelmének szent evangéliuma (örömhíre).” A tétel második felét viszont rendre kerülik: „De ezt méltán igen gyűlölik, mert elsőkből utolsókka tesz.” Nemcsak embereket, hanem fontossági sorrendet is. Biztos vagyok abban, ha lutheri evangélikusként a legtöbb időt és anyagi forrást, képzést és hasonlókat az ige „hasogatására” fordítanánk, akkor világossá válnának számunkra a jövőbe vezető út konkrét lépései is.